

เจตคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยววัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Attitudes and satisfaction of tourists visiting Wat Tako Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

Received: November 1, 2023

Revised: December 15, 2023

Accepted: December 19, 2023

สิริลักษณ์ พิชัยณรงค์, ตระหนักจิต ทองมี,
เขมิกา กฤษแก้ว, ธรณ์รินญา รัตน์อุบลไกร, และวราภรณ์ อวยพร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Siriluk Pichainarongk, Tranakjit Thongmee,
Khemiga Girskaew, Thornlinary Ratubunkrai, and Waraporn Auayporn
Kasetsart University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติของนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยววัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการในด้านต่าง ๆ ของวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยววัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์จำนวน 400 ชุด ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงและLGBTQ+ มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ผลการศึกษาด้านเจตคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยววัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าปัจจัยด้านเจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยาระดับมากที่สุด และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รองลงมา ผลทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน จึงส่งผลให้เกิดเจตคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 โดยมีความสัมพันธ์กับทิศทางบวกในระดับสูงมาก

คำสำคัญ: เจตคติ, ความพึงพอใจ, การท่องเที่ยว, วัดตะโก, พระนครศรีอยุธยา

Abstract

This study investigated the attitudes of tourists when visiting Wat Takho in Phra Nakhon Si Ayutthaya province and to assess the satisfaction levels of tourists using various services at Wat Takho. The study sample consists of tourists who visit Wat Takho in Phra Nakhon Si

Ayutthaya province. A total of 400 questionnaires were used in the research. The research findings indicate that the majority of the respondents are male, and there are more males than females. The respondents' ages range from 21 to 30 years, with their educational levels being at the bachelor's degree or equivalent level. Most of the respondents are private sector employees, and the majority of tourists have an average monthly income of 10,001-20,000 Baht. The study results reveal that the factors related to tourists' attitudes toward Wat Takho in Phra Nakhon Si Ayutthaya province are predominantly positive, and the satisfaction levels of tourists visiting Wat Takho in Phra Nakhon Si Ayutthaya province are relatively high. The hypothesis testing results show that gender, age, educational level, occupation, and average monthly income differ significantly in their impact on tourists' attitudes and satisfaction levels, with a significant positive correlation at a high level.

Keywords: Attitude, satisfaction, tourism, Wat Tako, Phra Nakhon Si Ayutthaya

บทนำ

ประเทศไทยมีความโดดเด่นในด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นประเทศที่เปิดเสรีจึงทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศได้อย่างสะดวก อีกทั้งประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่น ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติ ภูเขาป่าไม้ ทะเล น้ำตก หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ เชื้อน ฯลฯ อีกทั้งประเทศไทยยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้ขึ้นเป็นมรดกโลกหลายแห่ง เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2554) จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีลักษณะเป็นเกาะเมืองมีแม่น้ำที่สำคัญ 3 สาย ไหลผ่าน คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก และแม่น้ำลพบุรี นอกจากนี้กรุงศรีอยุธยาก็ยังมีความเจริญก้าวหน้าทางการปกครอง ประเพณี วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรม และนาฏดุริยางค์ศิลป์ศิลปะ ที่คนไทยในอาณาจักรอยุธยาสืบทอดและพัฒนาเป็นอารยธรรมตามยุคสมัย หลายอย่างยังคงใช้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน วัดตะโกเป็นวัดแห่งกรุงเก่าที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เพราะมีหลวงพ่อรวย เป็นพระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงอีกองค์หนึ่งในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่โด่งดัง ด้านมหาลาภ เมตตามหานิยม และแคล้วคลาดปลอดภัย วัดตะโกเป็นวัดราษฎร์ สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2557 เจดีย์มี 2 ชั้น แบบธรรมสมัย มีลิฟต์และบันไดภายใน ชั้นล่างเป็นห้องโล่งกว้าง มีโลงแก้วบรรจุสังขารที่ไม่เน่าเปื่อยของหลวงพ่อรวยให้ผู้ที่มีจิตศรัทธาได้เข้ามากราบไหว้ มีประติมากรรมรูปเหมือนหลวงพ่อรวยองค์ใหญ่ และมีวัตถุมงคลหลวงพ่อรวยที่ได้รับความนิยมอย่างสูงจากผู้ศรัทธา (อิสวาส, 2564)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปี 2563 - 2565

นักท่องเที่ยว	2563	2564	2565	จำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ย ปี 2563 - 2565
ชาวไทย	556,141	2,318,228	6,845,128	3,239,824
ชาวต่างชาติ	185,761	14,659	224,556	141,659
รวม	741,902	2,332,887	7,069,684	3,381,491

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2565)

ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเจตคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยววัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อทราบถึงเจตคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว **วัตถุประสงค์**

1. เพื่อศึกษาเจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการในด้านต่าง ๆ ของวัดตะโก จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา

สมมติฐาน

เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน จึงส่งผลให้เกิดเจตคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมีความแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบเจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยววัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกได้ตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ทบทวนวรรณกรรม

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

ภาวนา คณวงศ์ (2557) กล่าวว่าทฤษฎีการวางเงื่อนไขและการให้แรงเสริมของ Lingren (1937) เป็นทฤษฎีการก่อตั้งเจตคติ ที่กล่าวถึงการใช้หลักการเรียนรู้โดยการวางเงื่อนไขซึ่งมีข้อสรุปคือ บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อถูกวางเงื่อนไขหรือถูกนำไปเกี่ยวข้องกับอกสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เขาชอบ หรือเขามีเจตคติดีอยู่ก่อนแล้ว เขาจะเชื่อมโยงสองสิ่งดังกล่าวเข้าด้วยกันและจะชอบสิ่งที่เป็นเงื่อนไขนั้นด้วย อย่างไรก็ตามการก่อตั้งเจตคติจากทฤษฎีการวางเงื่อนไขและการให้แรงเสริมมีอยู่ 3 วิธี ได้แก่

1. การเรียนรู้เจตคติจากการโยงความสัมพันธ์ โดยพบว่า การโยงความสัมพันธ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจตคตินั้น เด็กที่มีเจตคติที่เป็นลบต่ออาหารชนิดใจชนิดหนึ่งอาจเกิดจากการที่บิดามารดา ปรบเร้าให้ทานอาหารเหล่านั้น จนเด็กอารมณ์เสีย อารมณ์เสียได้ถูกนำไปเข้ากับอาหารชนิดนั้น จนพลอยทำให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่ออาหารชนิดนั้นไปด้วย

2. การเรียนรู้เจตคติโดยอาศัยหลักของผลกระทบ คนจะเรียนรู้จากผลการกระทำในอดีต ถ้าผลกระทบนั้นน่าพึงพอใจ บุคคลจะมีแนวโน้มจะทำอย่างนั้นอีก เมื่อมีสิ่งเร้าเดิมปรากฏ และผลกระทบนั้นไม่น่าพึงพอใจ บุคคล

จะหาทางหลีกเลี่ยงไม่ทำอย่างนั้นอีกด้วย หลักการดังกล่าวนักจิตวิทยาบางคนให้ความเห็นว่า บุคคลที่แสดงเจตคติออกมาเป็นภาษาแล้วได้รับแรงเสริม ย่อมทำให้เจตตินั้นมั่นคงยิ่งขึ้น แต่ถ้าได้รับผลกระทบที่ไม่น่าพึงพอใจ เขาจะเปลี่ยนเจตคติไปในทิศทางอื่น

3. การเรียนรู้เจตคติ โดยการสังเกตจากตัวแบบ บางครั้งเกิดมาจากการเลียนแบบจากผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่เราเลื่อมใสศรัทธา หรือบุคคลที่ปรากฏทางโฆษณาในโทรทัศน์ ข้อค้นพบทางจิตวิทยาทำให้เรารู้ว่า เพียงแต่เราเห็นตัวอย่างจากผู้อื่นเราจะเรียนรู้ได้ถึงแม้ว่าเราจะไม่นำความรู้นั้นไปปฏิบัติก็ตาม

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีการจูงใจของ Maslow (1943) (Maslow's general theory of human motivation) ซึ่งเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วจะมีความต้องการอย่างอื่นเข้ามาแทนที่ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นอีกต่อไป แต่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองนั้นจะเป็นสิ่งจูงใจแทน ซึ่ง Maslow มองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็น 5 ลำดับ ดังนี้ คือ

1. ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการเกี่ยวกับอาหาร น้ำ อุดมภูมิที่เหมาะสม ยารักษาโรค ความต้องการทางเพศ เป็นต้น เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองในด้านความจำเป็นพื้นฐานเป็นที่พอใจแล้วมนุษย์จะมีความต้องการระดับสูงขึ้นไปและความต้องการดังกล่าวจะเป็นเครื่องกระตุ้นพฤติกรรมของมนุษย์

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety needs) คือ ความต้องการความปลอดภัยด้านร่างกาย และจิตใจกับความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ

3. ความต้องการทางสังคม (Social or belonging needs) เป็นความต้องการที่จะให้ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมต้องการให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงหรือฐานะทางสังคม (Esteem or status needs) เป็นความต้องการที่จะมีฐานะโดดเด่นเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป เป็นต้น

5. ความต้องการที่จะได้รับความสมหวังในชีวิต (Self-actualization or Self-realization) เป็นขั้นสูงสุดของมนุษย์ เช่น ความต้องการอยากเป็นหัวหน้าสูงสุดของหน่วยงาน ความต้องการอยากเด่นทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะทฤษฎีการจูงใจของ Maslow ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วจะมีความต้องการอย่างอื่นเข้ามาแทนที่ ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจอีกต่อไป แต่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองนั้นจะเป็นสิ่งจูงใจแทน

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

พิชญนันท์ นภาพรจินดาพัชร (2561) พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ที่จะแสดงออกต่างกันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่ามีความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ มีความชอบหรือไม่ชอบสถานที่เหล่านั้น ต่อสินค้าหรือบริการนั้น ๆ อย่างไร การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนี้ก็เพื่อที่จะ

รวบรวมข้อมูลและวางแผน เพื่อที่จะหาทางพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการและความพึงพอใจ และความต้องการของตลาดต่อไปในอนาคต

สุจิตรา หนูมี (2562) กล่าวถึงทฤษฎีของ Mayo and Jarvis (1981) ว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวสามารถอธิบายได้จากระยะเวลาของกระบวนการตัดสินใจ และจากอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของบุคคลนั้น หลังจากทีนักท่องเที่ยวตัดสินใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวแล้วเขาก็จะทำการตัดสินใจเรื่องอื่น ๆ ในภายหลัง เช่น เริ่มจะตัดสินใจเกี่ยวกับว่าจะไปที่ไหน และจะทำอะไรบ้าง โดยการใช้วิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจ มีตั้งแต่การตัดสินใจในเรื่องง่ายในชีวิตประจำวันไปจนถึงการตัดสินใจที่ต้องใช้เวลา นักทฤษฎีส่วนใหญ่มีความเชื่อร่วมกันว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย ผู้บริโภคทุกคนมีอิสระในการเลือกและมีอิสระในการตัดสินใจว่าจะเลือกท่องเที่ยวที่ไหน

ภิติฐ อุทิศธรรมศักดิ์ (2559) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว หมายถึง การประพาสหรือปฏิบัติที่แสดงออกระหว่างเดินทางท่องเที่ยว อาจจะเป็นคำพูด การกระทำ สีหน้าหรือท่าทาง เช่น การเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งการแสดงออกนั้นอาจเกิดมาจากความรู้สึกของแต่ละคน ที่เกิดมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ หรือ สิ่งแวดล้อม ที่อาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันได้

วิธีดำเนินการวิจัย

เมื่อแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เคยมาเที่ยววัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถทราบจำนวนประชากรทั้งหมดที่แน่นอนได้ จึงเลือกใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่าง กรณีไม่ทราบขนาดของประชากร (W.G. Cochran, 1953 อ้างใน จูติมา รัตนพงษ์, 2558) จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 385 คน ดังนั้นในการสำรวจได้เพิ่มจำนวนขนาดตัวอย่าง เพื่อป้องกันการสูญหาย และไม่ได้รับการตอบกลับของแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่าง เป็น 400 ตัวอย่าง

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีการแบ่งส่วนคำถาม ออกเป็น 4 ส่วนตามลำดับ ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามสำรวจข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ หมายถึง คำถามที่เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ หรือข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามสำรวจเจตคติ โดยมีคำถามทั้งหมด 4 ข้อ ส่วนที่ 3 เป็นคำถามสำรวจระดับความพึงพอใจ โดยมีคำถามทั้งหมด 26 ข้อ โดยคำถามแบ่งเป็นอีก 5 หัวข้อ ได้แก่ ด้านการให้บริการ ด้านร้านเช่ารถตุ๊กตุ๊กและของที่ระลึก ด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการเข้าถึง ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละใช้วิเคราะห์และอธิบายด้วยตัวแปรทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้วิเคราะห์และอธิบายตัวแปรเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติด้วย One way ANOVA : F-test ใช้ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยววัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และสัญชาติ ถ้าพบความแตกต่างใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของ Schaffer ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	ความถี่	ร้อยละ
ชาย	239	59.8
หญิง	147	36.8
LGBTQ+	14	3.5
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเที่ยวส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 239 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.8 รองลงมา เป็นเพศหญิง จำนวน 147 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.8 และเป็น LGBTQ+ จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.5

ตารางที่ 3 แสดงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	ความถี่	ร้อยละ
ต่ำกว่า 21 ปี	30	7.5
21-30 ปี	117	29.3
31-40 ปี	73	18.3
41-50 ปี	69	17.3
50 ปีขึ้นไป	111	27.8
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ช่วงอายุ 21-30 ปี จำนวน 117 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.3 รองลงมาช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.8 ช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.3 ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.3 และช่วงอายุต่ำกว่า 21 ปี จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.5

ตารางที่ 4 แสดงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	185	46.3
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	193	48.3
ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	20	5.0
อื่น ๆ	2	0.5
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 193 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมา ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 185 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.3 ระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.0 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ระบุระดับการศึกษา จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.5

ตารางที่ 5 แสดงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ความถี่	ร้อยละ
ค้าขาย/นักธุรกิจ	107	26.8
พนักงานเอกชน	122	30.5
ข้าราชการ/พนักงานรัฐ	88	22.0
นักเรียน/นักศึกษา	49	12.3
ประชาชนทั่วไป	3	0.8
อื่น ๆ	31	7.8
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีอาชีพพนักงานเอกชน จำนวน 122 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมา อาชีพค้าขาย/นักธุรกิจ จำนวน 107 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.8 อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐ จำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.0 อาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.3 กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ระบุอาชีพ จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.8 และประชาชนทั่วไป จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตารางที่ 6 แสดงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ความถี่	ร้อยละ
ไม่เกิน 10,000 บาท	89	22.3
10,001-20,000 บาท	139	34.8
20,001-30,000 บาท	97	24.3
30,000 บาทขึ้นไป	71	17.8
อื่น ๆ	4	1.0
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท จำนวน 139 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.8 รองลงมารายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท จำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000 บาทขึ้นไป จำนวน 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.8 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ระบุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.0

ตารางที่ 7 ตารางแสดงเจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับเจตคติ
1. ท่านคิดว่าวัดตะโกเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ท่านต้องมาเยี่ยมชมให้ได้ เมื่อมาท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	มากที่สุด
2. ท่านคิดว่าวัดตะโกเป็นสถานที่ที่สามารถสื่อสารเรื่องธรรมะผ่านงานศิลปะ เช่น สถาปัตยกรรมและจิตรกรรมฝาผนัง	มากที่สุด
3. ท่านคิดว่าวัดตะโกเป็นที่รู้จักแพร่หลายในเรื่องของความเชื่อ เรื่องการเสริมดวง และการบูชาของคลังตามความเชื่อส่วนบุคคล	มากที่สุด
4. ท่านรู้สึกประทับใจทุกครั้งเมื่อได้ไปไหว้พระวัดตะโก	มากที่สุด
5. ท่านรู้สึกว่าหลวงพ่อรวย วัดตะโกเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ	มากที่สุด
6. ท่านรู้สึกผ่อนคลายความตึงเครียดเมื่อมาเที่ยววัดตะโก	มากที่สุด
7. ท่านรู้สึกว่าการมาเที่ยววัดตะโกเป็นการใช้เวลาว่างกับครอบครัว	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่าระดับเจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีระดับมากที่สุดในทุกด้าน

ตารางที่ 8 ตารางแสดงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการให้บริการ	
1. ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว	มาก
2. การให้บริการของพนักงานนำเที่ยว	มาก
3. ผังบอกตำแหน่งและจุดสำคัญภายในวัดตะโก	มาก
ด้านร้านเช่าวัตถุมงคลและของที่ระลึก	มาก
1. ความเหมาะสมของราคาวัตถุมงคลและของที่ระลึก	มาก
2. ความหลากหลายของวัตถุมงคลและของที่ระลึก	มาก
3. ความสวยงามของวัตถุมงคลและของที่ระลึก	มาก
ด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม	มาก
1. ความสะอาดของอาหารและเครื่องดื่ม	มาก
2. ความเหมาะสมของราคาอาหารและเครื่องดื่ม	มาก
3. ความหลากหลายของอาหารและเครื่องดื่ม	มาก
4. อาหารและเครื่องดื่มมีเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	มาก

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับความพึงพอใจ
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการเข้าถึง	มาก
1. ความสะดวก สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว และเดินทางด้วยรถโดยสารสาธารณะ	มาก
2. มีถนนสะดวกสบาย สามารถเข้าออกได้หลายเส้นทาง	มาก
3. ความสะดวกสบายในการใช้บริการรถรับ-ส่ง นักท่องเที่ยว	มาก
4. มีห้องสุขาที่มีความสะอาด เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	มากที่สุด
5. มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ป้ายคำบรรยาย เจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ	มาก
ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	
1. ความสะอาดและเป็นระเบียบ	มากที่สุด
2. ความน่าสนใจและดึงดูดของสถานที่	มากที่สุด
3. การจัดสรรพื้นที่ใช้สอยภายในวัด	มากที่สุด
4. ความสวยงามและร่มรื่นของสถานที่	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า ส่วนใหญ่ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีระดับความพึงพอใจที่ระดับมาก ส่วนด้านสถานที่ท่องเที่ยว มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 9 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ

เจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	Sig.
หลวงพ่อรวย วัดตะโกเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ	.005*

จากตารางที่ 9 พบว่า เจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกันในเรื่องของ หลวงพ่อรวย วัดตะโกเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ

ตารางที่ 10 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ

เจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	Sig.
วัดตะโกเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ท่านต้องมาเยี่ยมชมให้ได้ เมื่อมาท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	.009*
รู้สึกผ่อนคลายความตึงเครียดเมื่อมาเที่ยววัดตะโก	.028*

จากตารางที่ 10 พบว่า เจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ มีความแตกต่างกันในเรื่องของ วัดตะโกเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ท่านต้องมาเยี่ยมชมให้ได้ เมื่อมาท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ รู้สึกผ่อนคลายความตึงเครียดเมื่อมาเที่ยววัดตะโก

ตารางที่ 11 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา

เจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	Sig.
วัดตะโกเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ท่านต้องมาเยี่ยมชมให้ได้ เมื่อมาท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	.007*
รู้สึกผ่อนคลายความตึงเครียดเมื่อมาเที่ยววัดตะโก	.004*

จากตารางที่ 11 พบว่า เจตคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันในเรื่องของ วัดตะโกเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ท่านต้องมาเยี่ยมชมให้ได้ เมื่อมาท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ รู้สึกผ่อนคลายความตึงเครียดเมื่อมาเที่ยววัดตะโก

ตารางที่ 12 แสดงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	Sig.
ด้านการให้บริการ	
1. ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว	.000*
2. การให้บริการของพนักงานนำเที่ยว	.000*
3. ผังบอกตำแหน่งและจุดสำคัญภายในวัดตะโก	.009*
ด้านร้านค้าและของที่ระลึกวัดมุงคล	
1. ความเหมาะสมของราคาวัตถุมงคลและของที่ระลึก	.000*
2. ความสวยงามของวัตถุมงคลและของที่ระลึก	.014*
ด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม	
1. ความสะอาดของอาหารและเครื่องดื่ม	.000*
2. ความเหมาะสมของราคาอาหารและเครื่องดื่ม	.000*
3. ความหลากหลายของอาหารและเครื่องดื่ม	.004*
4. อาหารและเครื่องดื่มมีเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	.003*
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการเข้าถึง	
1. ความสะดวก สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว และเดินทางด้วยรถโดยสารสาธารณะ	.005*
2. มีถนนสะดวกสบาย สามารถเข้าออกได้หลายเส้นทาง	.001*
3. ความสะดวกสบายในการใช้บริการรถรับ-ส่ง นักท่องเที่ยว	.014*
ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	
1. ความน่าสนใจและดึงดูดของสถานที่	.002*
2. การจัดสรรพื้นที่ใช้สอยภายในวัด	.000*

จากตารางที่ 12 พบว่า ในแต่ละช่วงอายุมีความแตกต่างกันในเรื่องของความพึงพอใจในทุก ๆ ด้าน

ตารางที่ 13 แสดงผลการเปรียบเทียบพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
จำแนกตามระดับการศึกษา

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	Sig.
มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ป้ายคำบรรยาย เจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ	.004*
ความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่	.029*
ความน่าสนใจและดึงดูดของสถานที่	.022*
การจัดสรรพื้นที่ใช้สอยภายในวัด	.001*

จากตารางที่ 13 พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา ในเรื่องของ มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ป้ายคำบรรยาย เจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ ความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ ความน่าสนใจและดึงดูดของสถานที่ และการจัดสรรพื้นที่ใช้สอยภายในวัด

ตารางที่ 14 แสดงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
จำแนกตามอาชีพ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	Sig.
1. ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว	.003*
2. การให้บริการของพนักงานนำเที่ยว	.004*
3. ความเหมาะสมของราคาวัตถุมงคลและของที่ระลึก	.002*
4. ความเหมาะสมของราคาอาหารและเครื่องดื่ม	.002*
5. อาหารและเครื่องดื่มมีเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	.018*
6. มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ป้ายคำบรรยาย เจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ	.044*

จากตารางที่ 14 พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกันอยู่ทั้งหมด 6 ด้าน

ตารางที่ 15 แสดงผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายได้ค่าเฉลี่ย

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	Sig.
1. ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว	.005*
2. การให้บริการของพนักงานนำเที่ยว	.002*
3. ผังบอกตำแหน่งและจุดสำคัญภายในวัดตะโก	.003*
4. ความหลากหลายของวัตถุมงคลและของที่ระลึก	.027*
5. ความสะอาดของอาหารและเครื่องดื่ม	.004*
6. ความเหมาะสมของราคาอาหารและเครื่องดื่ม	.023*
7. ความสะดวก สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว และเดินทางด้วยรถโดยสารสาธารณะ	.030*

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	Sig.
8. มีถนนสะดวกสบาย สามารถเข้าออกได้หลายเส้นทาง	.045*
9. ความสะดวกสบายในการใช้บริการรถรับ-ส่ง นักท่องเที่ยว	.026*
10. มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ป้ายคำบรรยาย เจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ	.007*

จากตารางที่ 15 พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายได้ค่าเฉลี่ย มีความแตกต่างกันทั้งหมด 10 ด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย มีดังนี้

1.1 ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมของสถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงาม แต่ปัญหาที่พบจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวตอบว่า ควรเพิ่มชั้นวางรองเท้าให้เป็นระเบียบสำหรับนักท่องเที่ยว ควรมีวีลแชร์เพิ่มสำหรับผู้พิการและคนชรา และควรเพิ่มจุดพักที่ร่มรื่นให้นักท่องเที่ยวเพราะยังไม่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยววัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.2 ผลการวิจัยที่ได้ศึกษาเจตคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนำไปสรุปให้แหล่งที่ท่องเที่ยวตลอดจนนำไปพิจารณาปรับปรุงการบริการที่ยังไม่ได้รับความพึงพอใจสูงสุด เพื่อทำให้วัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับความนิยมและเป็นแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นที่ดีต่อไป

1.3 ควรมีการจัดสร้างเว็บไซต์เพื่อนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักในสังคมโซเชียลมีเดียว่าวัดตะโก มีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวอย่างไรบ้างและการเดินทางเข้าถึงทำได้อย่างไร เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้ตัดสินใจมาเที่ยวก่อนเดินทางมาท่องเที่ยววัดตะโก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ซึ่งใช้แบบสอบถามในการรวบรวม ข้อมูล ผู้ที่สนใจทำวิจัยในหัวข้อนี้ ควรศึกษาค้นคว้างานวิจัยในเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้รู้ถึงข้อมูลในส่วนลึกของผู้รับสารอย่างแท้จริงจากตัวแปรต่าง ๆ

2.2 ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ตัวแปรด้านเศรษฐกิจ ด้านสภาพอากาศ ที่อาจส่งผลต่อการวิจัยที่ชัดเจนขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น และสามารถนำมาพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กฤษ เตชะประเสริฐ. (2565). พฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มชายรักชาย (เกย์) ที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดขอนแก่น (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2565). สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2563 – 2565. สืบค้น 12 มกราคม 2566, จาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=411
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2554). ศูนย์วิจัยด้านการตลาดท่องเที่ยว. สืบค้น 23 มกราคม 2566, จาก <https://www.tat.or.th/th>.

- กุลฉัตร กัมชัย. (2563). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการปฏิบัติงานด้านการให้บริการของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กรรณิการ์ อาภาภัสร์ และ รัตนาวดี หาทรัพย์. (2557). การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้โปรแกรม Adobe Dreamweaver (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์บัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา
- จักรพรรดิ ศิริประเสริฐ. (2561). ความคาดหวังของผู้รับบริการที่มีต่อการบริการของโรงพยาบาลอุดรธานี (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จันทิมา ชูวานนท์และคณะ. (2562). เจตคติและพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาต่อการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่ออุตสาหกรรม(สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- จินตนา สิทธิพลรวช. (2561). เจตคติที่มีต่อวินัยในตนเองด้านวินัย ในห้องเรียน ความขยันอดทนทางการเรียนและ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ.
- จันทา ไชยะโวหาน. (2562). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อถ้ำนางแอ่นเมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สปปลาว (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการ ท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชัยยุทธ การานุกัษ. (2562). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองแดน อำเภอรอนด จังหัดสงขลา. วารสารศรีปทุมปริทัศน์, (1), 122.
- ชไมพร รังสิยานพวงศ์. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่มและเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย โดยใช้วิธีการสอนแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ STAD (ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- ชีวรรณ เจริญสุข. (2563). แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในคุณภาพการบริการ. สืบค้น 22 มีนาคม 2566, จาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=411.
- ชิดชนก ศรีเมือง. (2561). พฤติกรรมและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวทางทะเลภาคตะวันออก(วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.
- ฐิติมา รัตนพงษ์. (2558). ผลกระทบของความผูกพันและความพึงพอใจที่มีต่อแนวโน้มการกลับมาเที่ยวซ้ำยังแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการ ท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดาริน ปฏิเมธีภรณ์. (2556). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน บริษัท ขนส่งทางอากาศของเอกชนแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร(ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดอกอ้อ สุขศรี และ คณะ. (2557). ประวัติความเป็นมาของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สืบค้น 23 มีนาคม 2566, จาก <https://sites.google.com/site/psychologymcu5/home>.

- ทัศนาวลัย ตันติเอกรัตน์. (2558). การศึกษาเจตคติต่อการเรียนรายวิชาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง.
- ชัยชนก แวแก้ว. (2557). พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปประเทศเกาหลีหรือ ญี่ปุ่น (ปริญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนบุรี.
- ธวัชรัตน์ สุขโชค. (2563). ความพึงพอใจนักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจต่อการ ได้รับบริการของศูนย์บริการ นักท่องเที่ยวชายหาดบางแสนจังหวัดชลบุรี(วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยการ บริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีรณัย เขียวปรีชา. (2564). คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ สำนักงานเขตดอน เมือง กรุงเทพมหานคร(สาขาการจัดการ). มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- นิพนธ์ ขาวเอี่ยม. (2556). เจตคติของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียน วิถีพุทธ : กรณีศึกษาโรงเรียนชุมชนที่ 11 วัดสุวรรณประดิษฐ์ อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก(ปริญา พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย).มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย.
- นิรนาม. (2564). ประวัติหลวงพ่อรวย ปาสาทิโก เกจิวัดตะโก. ไทยรัฐ. (26 ธันวาคม 2565)
- นิรนาม. (2554). หลวงพ่อรวย ปาสาทิโก พระเกจิเจ้าอาวาสวัดศรีเมือง...อยุธยา. คมชัดลึก. (14 เมษายน 2554)
- พัฒนา พรหมณี และคณะ. (2563). แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, (1), 60.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). ระบบค้นหาคำศัพท์. สืบค้น 12 มกราคม 2566 จาก <https://dictionary.orst.go.th/>.
- พิชญา ดวงฟู. (2558). การศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดลำปาง (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการ ท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ภิกขุ อุทิศธรรมศักดิ์. (2559). ทศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวิทยาที่ดี กรณีศึกษา เพลินวาน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์(วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ภาวนา คณวงศ์. (2557). เจตคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนิคมกำ สร้อย อำเภอนิคมน้ำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม
- มุกิตา สร้อยเพชรและพรพรรณ บัวทอง. (2563). แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและไม่พึง พอใจ. สืบค้น 21 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://suandusitpoll.dusit.ac.th/KB/2021/601/>.

- รัตน์ดิگانต์ เพนเทศ. (2558). ผลการใช้สื่อมัลติมีเดียร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่มีต่อการเรียนรู้และเจตคติของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ภาษาถิ่นเมืองเพชร(ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- ริญญรัตน์ เพชรพันธุ์ทอง. (2560). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- รณภา เตย สุทธิกุล และ คณะ. (2561). การวัดระดับเจตคติในการดำเนินงานด้านการสาธารณสุข. วารสารวไลยลงกรณ์ปริทัศน์, (2), 218-219.
- วรรัฐ แก้วไพรินทร์. (2564). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มั่ววัดในตำบลคลองสระบัว จังหวัดพระนครศรีอยุธยา(วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- ลวิภา เมืองพระฝาง. (2559). ความคิดเห็นของนักเรียนต่อพฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิจิตร พลสำโรงและคณะ. (2561). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น(ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง). มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สง่า คำคำ. (2559). เจตคติที่มีต่อวินัยในตนเองด้านวินัยในห้องเรียน ความขยันอดทนทางการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับ ปวส.1 แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ). วิทยาลัยเทคนิคพิทยา.
- สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2566). ประวัติความเป็นมาของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สืบค้น 12 มกราคม 2566, จาก https://ww2.ayutthaya.go.th/content/history_1.
- สิรินาถ อุษสกุล. (2558). เจตคติที่มีต่องานขายประกัน ความพึงพอใจในงาน และความตั้งใจคงอยู่ ในงานของพนักงานขายประกันทางโทรศัพท์กรณีศึกษาบริษัท โบรคเกอร์ประกันภัยรถยนต์แห่งหนึ่ง (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุทธิดา นันตา. (2560). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียต่อการใช้บริการบริษัทนำเที่ยวในหมู่เกาะจังหวัดพังงา กรณีศึกษา บริษัท เลิฟ อันดามัน ทราเวล(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขารัฐศึกษา). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวิทย์ จันทรเพ็ญ. (2558). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรณีศึกษา ไร่อุ้งนกราน มอนเต้ เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจ(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- สุกาญจน์ดา คณาฤทธิ์. (2562). ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียกลุ่มแบ็คแพ็คเกอร์ที่เดินทางมาเที่ยวประเทศไทย: กรณีศึกษาบริเวณถนนข้าวสาร (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขา รัสเซียศึกษา). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุจิตรา หนูมี. (2562). พฤติกรรมนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี(วิทยานิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการแบบบูรณาการ). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อุมาพร บุญเพชรแก้วและคณะ. (2561). พฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวแบบโลว์คาร์บอนเกาะหมาก จังหวัดตราด. ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, (7 กันยายน - ธันวาคม 2561), 2686-2687
- อิสวาส. (2564). กราบหลวงพ่อรวย วัดตะโก อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา. MTHAI.